

NBA
College voor Beroepsreglementering (CB)
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

Verzonden per e-mail aan: consultaties@nba.nl

Betreft: Consultatie herziene Standaarden 240 en 570

Driebergen, 9 juli 2026

Geachte leden van het college, beste collega's,

Graag maken wij hierbij gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de consultatievragen zoals opgenomen in het Consultatiedocument Evaluatie Standaard 700.29 (Uitgebreid rapporteren over fraude en continuïteit en de invoering van de herziene Standaarden 240 en 570) d.d. 27 mei 2026.

Het CB vraagt om reacties op een drietal vragen. Hierna geven wij onze reactie per vraag weer.

1. Zijn er zwaarwegende argumenten waardoor het CB tot een ander standpunt zou moeten komen? Licht je antwoord toe.

Als inleiding op onze reactie op deze vraag geven wij allereerst een beknopte samenvatting van enkele overwegingen van het CB.

Ten aanzien van de rapportering over continuïteit overweegt het CB onder andere dat, als uitgebreid rapporteren aan de orde is, dit een hoge toegevoegde waarde heeft voor stakeholders. Dit is een van de redenen om de onderdelen in de herziene ISA 570 die alleen voor oob's gelden, in Nederland voor alle controles voor te schrijven. Het is volgens het CB van maatschappelijk belang dat gebruikers van jaarrekeningen door de accountants worden geïnformeerd over de gedane evaluaties.

Ten aanzien van de rapportering over fraude overweegt het CB dat de vereisten van de herziene ISA 240 bij de controle van de financiële overzichten van oob's afdoende waarborgen dat de gebruikers van de controleverklaring (via de sectie 'kernpunten van de controle' in de controleverklaring) adequaat worden geïnformeerd over relevante zaken met betrekking tot frauderisico's, fraudes of vermoede fraudes en significante tekortkomingen in de interne beheersing relevant voor het voorkomen of detecteren van fraude. Het CB overweegt verder het "niet passend" te vinden in de Nederlandse context als de accountant in het geval van andere wettelijke controles (in de zin van de door de wetgever als 'wettelijke controle' aangemerkt, zoals opgenomen in de bijlage bij de Wta) niet over fraude-aangelegenheden rapporteert. Daarom beoogt het CB het gebruik van een specifieke paragraaf voor te schrijven die qua inhoud gelijkwaardig is aan een fraude gerelateerd kernpunt van de controle.

Dit geldt volgens het CB echter niet voor 'niet-wettelijke' of 'vrijwillige' controles. Het CB heeft voor die situaties overwogen "dat verplichte rapportering over fraude-aangelegenheden niet noodzakelijk is, gelet op het karakter van de opdracht, de aard en omvang van de organisaties, de specifieke positie en rol van de opdrachtgevers en gebruikers én de impact die verplicht rapporteren met zich mee kan brengen." Deze aspecten worden helaas niet verder toegelicht in het consultatiedocument.

De onderbouwing voor de conclusies van het CB, dat “de praktijk” goed invulling heeft gegeven aan het “huidige uitgebreid rapporteren” en dat het uitgebreid rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring positief wordt gewaardeerd door gebruikers en daarmee bijdraagt aan het verkleinen van de verwachtingskloof, is beperkt. De uitkomsten van de enquêtes, ronde tafelbijeenkomsten en onderzoeken naar controleverklaringen en bestuursverslagen kunnen onze inziens op verschillende manieren worden geïnterpreteerd.

De afwegingen van het CB en de uitwerking van de rapporteringsverplichting over continuïteit en fraude roepen dan ook enkele vragen bij ons op:

1. De IAASB heeft een langdurig en zorgvuldig proces doorlopen om te komen tot de definitieve herziene ('revised') ISA's 240 en 570. Tijdens dat proces zijn stakeholders veelvuldig geconsulteerd. De 'Basis for Conclusions' geeft inzicht in de overwegingen die hebben geleid tot de definitieve ISA's. Het is naar onze mening om meerdere redenen belangrijk dat accountants wereldwijd kunnen werken met vergelijkbare standaarden (denk bijvoorbeeld aan eenduidigheid, transparantie en uitleg voor zowel beroepsbeoefenaren als stakeholders, een consistente basis voor het beoordelen van 'audit quality' en meer specifiek aan situaties rond groepscontroles). Daarnaast heeft eenzijdige verzwaring van vereisten in Standaarden door middel van nationale aanpassingen invloed op het 'level playing field' in bijvoorbeeld de Europese markt.

Wat zijn de overwegingen van het CB ten aanzien van de vraag wat het in dit verband betekent om in de Nederlandse context af te wijken van de internationale standaarden?

2. Volgens paragraaf 62A van de herziene Standaard 240 dient de accountant uit de fraude-aangelegenheden die zijn gecommuniceerd met de met governance belaste personen¹, die aangelegenheden te bepalen die van de accountant significante aandacht vereisen bij het uitvoeren van de controle. Dit sluit aan op de definitie van Kernpunten van de controle, opgenomen in paragraaf 8 van Standaard 701 Het communiceren van kernpunten van de controle in de controleverklaring van de onafhankelijke accountant. De bepaling in paragraaf 62A vormt de 'aanzet' tot de uitgebreide rapportering en leidt via de bepalingen in de daarop volgende paragrafen tot de selectie van de 'meest significante fraude-aangelegenheden' waarover de accountant in de controleverklaring rapporteert. In veel gevallen zal bij niet-oob's in het wettelijk controledomein echter geen sprake zijn van 'met governance belaste personen' zoals bedoeld in paragraaf 13, onderdeel o. van Standaard 200 zonder specifieke duiding van dit begrip in de context van deze Standaard. Hiermee lijkt de verplichte rapportering over fraude-aangelegenheden bij niet-oob's op voorhand al beperkt te worden tot een deel van de entiteiten binnen dit domein, omdat de eventuele fraude-aangelegenheden *niet kunnen zijn gecommuniceerd* met de 'met governance belaste personen'.

Wat zijn de overwegingen van het CB om de verplichte rapportering voor wettelijke controles in het niet-oob domein op deze manier vorm te geven?

¹ Het begrip 'de met governance belaste personen' is in paragraaf 13, onderdeel o., van Standaard 200 als volgt gedefinieerd: De persoon (personen) of organisatie(s) (bijvoorbeeld een trustee van een vennootschap) die verantwoordelijk is (zijn) voor het uitoefenen van toezicht op de strategische richting van de entiteit en op de verantwoordingsplicht van de entiteit. Deze verantwoordelijkheid omvat het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving. Voor bepaalde entiteiten in sommige rechtsgebieden kan ook leidinggevend personeel tot de met governance belaste personen behoren, bijvoorbeeld bij het dagelijks bestuur betrokken leden van een governance-orgaan van een entiteit in de private of publieke sector of een eigenaarbestuurder.

3. Het CB weegt het maatschappelijk belang, dat gebruikers van jaarrekeningen door de accountant worden geïnformeerd over de gedane evaluaties inzake continuïteit, (kennelijk) anders dan het belang dat gebruikers door de accountant worden geïnformeerd over fraude-aangelegenheden. De herziene Standaarden 570 en 240 gaan ervan uit dat de accountant bij elke controle specifiek rapporteert over continuïteit, maar dat dit voor fraude-aangelegenheden alleen van belang is voor het wettelijke controledomein. De meeste jaarrekeningcontroles in onder andere de zorg- en onderwijsdomeinen en bijvoorbeeld bij fondsenwervende instellingen vallen onder de niet-wettelijke of vrijwillige controles en zijn volgens de herziene Standaard 240 dus uitgezonderd van de rapporteringsverplichting inzake fraude-aangelegenheden. Zorgfraude is een groot maatschappelijk probleem, dat steeds meer aandacht krijgt van toezichthouders, opsporings- en (andere) overheidsinstanties². Daarnaast is in toenemende mate sprake van ernstige maatschappelijke schade als gevolg van ondermijning (waaronder witwassen, terrorismefinanciering en ondergronds bankieren)³. Deze fraudevormen beperken zich (vermoedelijk) niet tot entiteiten in het wettelijk controledomein.

Wat zijn – in het licht van maatschappij-ontwrichtende vormen van fraude die zich niet beperken tot entiteiten in het wettelijke controledomein – de overwegingen van het CB om onderscheid te maken tussen het maatschappelijk belang van informatie over continuïteit en het maatschappelijk belang van informatie over fraude-aangelegenheden?

4. Bij entiteiten buiten het wettelijk controledomein (zoals in de onderwijs- en zorgsector, fondsenwervende instellingen en andere niet op winst gerichte entiteiten) komen vaak wel 'met governance belaste personen' voor zoals bedoeld in paragraaf 13, onderdeel o. van Standaard 200. Voor deze entiteiten geldt op grond van de herziene Standaard 240 dat de controlerend accountant op vrijwillige basis over fraude-aangelegenheden kan rapporteren.

Hoe heeft het CB in haar overwegingen betrokken dat maatschappelijk gezien belang wordt gehecht aan een passende governancestructuur bij dergelijke entiteiten en dat het rapporteren over fraude-aangelegenheden door de controlerend accountant van die entiteiten daarbij mogelijk een rol van betekenis zou kunnen spelen?

5. In de herziene Standaard 240 zijn de vereisten inzake de rapporteringsverplichting bij niet-oob's in het wettelijk controledomein opgenomen in de paragrafen 62A tot en met 62G (6 paragrafen). De toepassingsgerichte teksten inzake de rapporteringsverplichting bij niet-oob's in het wettelijk controledomein zijn opgenomen in de paragrafen A192A tot en met A192R (18 paragrafen). Deze paragrafen zijn gedetailleerd en met name de toepassingsgerichte teksten zijn deels (erg) omvangrijk en omvatten een complex en genuanceerd afwegingskader. Voor de controle van oob's wordt verwezen naar de (overige) vereisten en toepassingsgerichte teksten inzake de kernpunten van de controle, zoals opgenomen in Standaard 701. De paragrafen in de herziene Standaard 240 inzake de rapporteringsverplichtingen zijn grotendeels ontleend aan Standaard 701. De keuze om de uitgebreide vereisten en toepassingsgerichte teksten bij niet-oob's in het wettelijk controledomein *specifiek voor de rapportering over fraude-aangelegenheden* op deze manier in de herziene Standaard 240 te verwerken is begrijpelijk, maar leidt ogenschijnlijk tot een onbalans.

² Zie onder andere <https://www.bureaufit.nl/media/ubndipao/praktijkvoorbeelden-zorgfraude.pdf>, het Jaarverslag 2025 van BFT (<https://bureaufit.nl/jaarverslag-2025/>), <https://www.ikz.nl> en <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2026/06/08/stevig-pakket-aan-maatregelen-in-aanpak-zorgfraude>

³ Zie onder andere <https://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/kennisagenda-ondermijning>

De vereisten en toepassingsgerichte teksten voor rapportering over fraude-aangelegenheden bij de controle van oob's zijn beperkt tot slechts enkele paragrafen, omdat Standaard 701 daaraan verdere invulling geeft. Dit kan mede tot gevolg hebben dat de vereisten en toepassingsgerichte teksten inzake de rapporteringsverplichting bij niet-oob's in het wettelijk controledomein de aandacht afleiden van de andere belangrijke en ingrijpende wijzigingen in de herziene Standaard 240, die gelden voor alle controles.

Hoe heeft het CB dit onbedoelde, mogelijke neveneffect van de voorgestelde uitwerking in de overwegingen betrokken?

2. Vind je het standpunt van het CB goed verwerkt in de specifieke aanpassingen in herziene Standaarden 240 en 570? Licht je antwoord toe.

Nee, zie onze vragen bij 1. hiervoor. De specifieke aanpassingen in beide Standaarden, maar met name in Standaard 240, roepen bij ons een aantal vragen op.

3. Heb je nog opmerkingen bij de vertalingen van ISA's 240 en 570? Licht je antwoord toe.

Wij hebben nog enkele kleine taalkundige onvolkomenheden en voorbeelden van ouderwets taalgebruik in de vertalingen geconstateerd.

Wij vertrouwen erop u hiermee toereikend te hebben geïnformeerd en zijn desgewenst graag bereid om onze reactie nader aan u toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
namens Kriton,

P. (Pieter) Mansvelder RA

